

kerva da kupo svojemu možu, ali komu drugemu, vzame ruto iz leve roke in jo verže klečecemu ženinu in nevesti za jedno okolo vrata, ter nju potegne v hišo, ko svatje vriskajo in strelači strelajo.

(Druge ženitbene šege tega kraja so v Zagreb. Kol u 1. zvez.)
J. V.

Mizoplés.

Ko sim pred nekimi tremi tedni v nemškem časniku „Allgem. Zeitung“ pervokrat novico o sedaj tako slovečem mizoplesu prebiral, se mi je že dozdevalo, da bo ta reč še dosto od sebe govoriti dala. In res je taka. Po Nemškem in Austrijskem ni ga skor mesta ne kraja, kjer bi ne poskušali iz severne Amerike v Evropo donešene znajdbe. In zares je ni ležaji skušnje memo té, — lesenih miz in mizic nikjer ne manjka, še manj pa radovednih ljudi, ki želijo prečudni plés gledati.

Čeravno je skušnja lahka, so vendar le nekteri v nji srečni, drugi ne; nekteri nočejo viditi, kar je, — drugi so križem misel o vzroku mizoplesa; ni tedaj čuda, da po časnikih in v govorih učenih in prostih ljudi se je vnel silen prepir o tem *).

Jez sim to reč dvakrat na tanjko po nakazu dr. André-a poskusil. Enkrat nas je šest, drugikrat sedem oséb raznega spóla blizo osemdeset minut okoli prav pripravne mize sedelo, brez da bi se bila le kolčikaj premaknila. Že se mi ta reč enmalo dvomljiva zdí, kome nek prijatelj povabi še eno skušnjo gledat iti. Greva tedaj preteklo nedeljo v hišo tukajšnjega tergovca, gosp. Krašovca, kjer najdeva zbrano družico gospodov, gospé in gospodičin, in mlado pesterno, katero so mi popisali posebno občutljivo in polno tiste prečudne moči. Postavijo v sredo izbe štirinogato mizico terdega lesa; dva gospoda in omenjena pesterna, mlada deklica kakih 18 let, se vstopijo okoli mizice, vsi trije položé roke na njo po versti, zares gróza obšla. Deklica stopi iz verste, in pristopijo trije gospodje, potler štirje in sklenejo versto, — al vse zastonj, miza se ne gane več. Prinesejo potem na pol večí in težji mizo; okoli nje se vstopijo štirje gospodje z deklico vred. Štejemo komaj tri minute, začne miza že pokati, se močno gibati, naprej premikovati; — gospodje odstopijo in deklica edina z rahlo na mizo položenimi samimi persti po izbi vodi teško mizo, al, prav za prav réči, ji sledí; miza pa se tako silno v steno zaletí, da ji skoro ena noga odleti. Po navadnem slabo dekcle ni v stanu te mize z obema rokama po izbi tako za seboj potegovati, kakor se je tukaj s tremi persti zgodilo. Na obrazu se ji že bere neka važna prememba o ti dóbi; zdražena kri ji bolj v glavo stopi, in trese se po celem truplu še delj časa po tem;

enkrat je skor omedlela. Pesterna je že delj časa v tísti službi, in nikdar poprej se ni kaj tacega na nji zapazilo.

Kar sim z lastnimi očmi vidil, sim tukaj popisal.

Vendar se jih ne manjka, ki vse to golo sleparijo in pomoto ljudi imeujejo. Al pomislimo, da so se nekaj ljudje tudi Kolumbu in Galileju posmehovali! Čudovita moč se zbudí na to vižo; kako in kaj: bo daljno preiskovanje in premišljevanje razodelo. Pervo je, da se skušnje dogotovijo, al, kakor scer pravijo, da se „facta constatarajo“.

Dragotin Melcer, gimnazialni učitelj.

Novičar iz slovenskih krajev.

Od sv. Petra poleg Radgone 23. aprila *).

Vse je živo po vinogradih; čez in čez se koplje. Revni kopaci, katerim se revšina že na obrazu bère, moškega in ženskega spola, mladi in stari dohajajo po navadi iz bližnjega Ogerskega (se ve Slovenci), si krajcara zaslužít. Kdor pomisli, da vinograd mnogo dnin potrebuje, pridela pa se v obče le srednje, akoravno se letos ljudje jako obilne sladke kaplice nadjajo, bo lahko zapopadel, da je dnina za kratek dan, to je, od osmih dopoldne in od ene do pètih s pijačo po 9 grošev; za dolg dan pa, to je, od šestih zjutrej do sedmih na večer, tudi s pijačo, po 12 grošev (šajna) zadostno plačano.

Kakor nam sadunošni popki dosedaj kažejo, imamo mnogo sadja pričakovati, ker je mogoče, da cvetje drevja škodljivega in neprijetnega vremena zavarovano ostane. Zimske setve povsod lepo stojijo. Toliko bolj pa je popelavanje zemlje poškodilo, ker so na več krajih njive, vinogradi, celó hiše niže zlezle.

Da se mize obračajo, kakor smo v predzadnjih „Novičah“ čitali, je gola resnica; tudi človek, ako se na njega na tako vižo roke položé, se premikáva. Mi pa smo tudi (že znana reč) skusili, kako zlata ura, lanček, rinčica, ako se na židano nit obesi in v časi (bokalu) mirno viseča z dvema perstama derži, preje ali pozneje sama po sebi cingetati začne. Jančar.

Iz Leskovca na Dolenskem 23. aprila. *

„Kaj bo?“ — se sliši pogostoma med kmeti pa tudi med teržani govoriti — „železnico od Zidanega mosta proti Zagrebu bojo vendarle gotovo napravili; naš zaslužek na Savi, pa tudi po cestah pojde rakom žvižgat“. „Kaj bo?“ če bi se bolezin grojzda tudi v naše nograde prikradla, od kod bomo denar za davke in za sto družih potreb jemali?“

Pač res, da gospodarje v slabih letih težak jarm tare, pa z zdihlejem samim: „kaj bo?“ ni nič storjenega, nič zboljšanega. Novi časi, nove potrebe! Kadar po starem več ne bo hotlo iti, bomo mogli po drugih dohodkih gledati, in kar je mogoče si pomagati. V izgled vzamem kmete iz Kerškega polja med Savo in Kerko. Veliko si ti reveži na nobeni strani pomagati ne morejo. Slabo gnojena, pusta, peščena zemlja obilno roditi ne more. Travnikov je silno malo, lastnih šum (host, gojzdvov) pa celó najti ni; zato si tudi ondašnji kmetje ne morejo veliko živine deržati, brez živine in gnoja je pa poljedelstvo reva. Imajo pa nekoliko s pičlim od živine objedenim germovjem zarašenih spašnikov, po katerih merševo živinčce od perve spomladi do terde jeseni gloje tiste bilke, katerih solčni žarki ne popalijo. Svinje, če je le kolikaj kopno, vse širim po polju rijejo, kmet pa ajdove pleve in druge take reči, kakor dober gnoj v vinograd zapelje. — Vasi so pelne blata s kravjekom namesanega, al na to nobeden veliko ne porajta. Večkrat sim popraševal, kmalo v tej, kmalo v uni vasi, zakaj da tako prostornih ograj pri hišah s sadjem, spašnikov pa z družim drevjem ne zasade? Vsak pa velí: „ne porata, sim že skušal, pa en čas raste in vsahne“. Pri vsim tem se pa

*) Kdor hoče kaj posebno neslanega o tem brati, naj bère 512. list Lipskega časnika »Illustrirte Zeit.«, kjer je nek fizikar v zdraviteljsko razlaganje zašel, in iz žilnega bitja (Pulsschlag) in iz miskinega kerča (Muskelkrampf) premik mize po mehaniški sili razodeval. Po ti razlagi imajo sila drobne kervine žilice na perstnih koncih (!) in pa kerč roke (!!) tako moč, da tirajo mizo okrog. Gosp. fizikar, ki gotovo ne pozná moči žilnega bitja, še manj pa perstnega kerča, bi bil bolj pametno storil, ako bi se ne bil spustil v razlaganje mizoplesa po ti poti! — Kdor pa temu nasprot kaj pametnega in značminivega želi o razlagi mizoplesa brati, naj bère v 101. listu Dunajskega časnika (Lokalblatt zur Wiener Zeitung) iz »Bohemie« vzeti sostavek: »Das Tischrücken vom Standpunkte der Wissenschaft«.